

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1740/2021
21.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Град ..., кога заступа пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., Град ..., коју заступа Весна Максимовић адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 20/21 од 21.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 20/21 од 21.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П2 433/2019 од 06.10.2020. године одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Зајечару П2 194/2018 од 18.09.2018. године, на начин што ће му се малолетна ВВ из ... поверити на самостално вршење родитељског права а тужена ББ из ... обавезати да доприноси у издржавању малолетне ВВ са по 4.000,00 динара месечно и да се уреди начин одржавања личних односа малолетне ВВ са мајком тако што ће малолетна ВВ боравити у домаћинству мајке сваког другог викенда почев од петка од 15,00 часова па до недеље до 19,00 часова; обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.875,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 20/21 од 21.01.2021. године, одбијена је као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Зајечару П2 433/2019 од 06.10.2020. године у делу става првог изреке, којим је одлучено о вршењу родитељског права и издржавању малолетног детета. Иста пресуда је укинута у делу става 1. изреке којим је одлучено о моделу одржавања личних односа малолетног детета са оцем, као и у ставу другом изреке и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажен пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20), па је оценио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Зајечару П2 194/18 од 18.09.2018. године мал. ВВ, рођена ...2016. године, поверена је на самостално вршење родитељског права мајци ББ, обавезан је отац, АА, да доприноси њеном издржавању са по 4.000,00 динара месечно и уређен је начин одржавања личних односа између мал. детета и оца, тако што ће мал. дете боравити неизменично код једног, па код другог родитеља по месец дана, и то почев од 01.10.2018. године. Тужена је адекватно обављала дужност родитеља и контакти детета са оцем су функционисали све до пре осам месеци када јој мал. дете није предато, након истека времена које је провело код тужиоца. Тужена поседује све родитељске капацитете и подобност за несметано вршење родитељске дужности и у периоду док је дете боравило код ње адекватно је задовољавала све његове потребе, а препознаје и улогу оца у његовом одрастању. Тужена живи у заједничком домаћинству са ванбрачним супругом који је остварио пензију у износу од 60.000,00 динара, као и приходе од сезонских послова – пољопривреде (8 хектара обрадиве површине и 20 хектара под шумом и ливадама), а из ванбрачне заједнице родила је још једно дете. Домаћинство је удаљено од центра села око 4 км, поседује путничко возило и сви ресурси од продавнице, школе са предшколском установом, амбулантом, апотека и близина града су овој породици доступни, а све то произлази из извештаја Центра за социјални рад у ...

Према извештају Центра за социјални рад у .., постојећа одлука о начину одржавања личних односа између оца и мал. ВВ је поштована неколико месеци, да би затим отац задржао мал. дете код себе, од када родитељи и немају комуникацију. Тужилац живи у породичном домаћинству са својим дедом и бабом. Стручни тим Центра је истакао да у разговору са тужиоцем углавном одговоре добијају од његовог деде, а не од њега као оца детета, или отац даје површне одговоре, које допуњује деда. Читаво функционисање тужиоца, као оца, је детерминисано ставовима, одлукама и подршком прадеде и прабабе мал. ВВ, при чему је отац пасиван и нема капацитета да организује самостални живот без бабе и деде. У кућној посети која је обављена у очевој породици мал. ВВ је затечена у неадекватним условима, сама у необезбеђеном дворишту, неадекватно обучена временским приликама и потребама хигијене и упућена је само на прабабу која има 81. годину, пошто се прадеда и отац по цео дан

баве пољопривредним пословима. Након примедби од стране Центра за социјални рад, околности у односу на старање о мал. ВВ су побољшане.

Решењем Основног суда у Зајечару И.бр. 25/20 од 30.09.2020. године, наложено је тужиоцу, као извршном дужнику да мал. ВВ преда мајци, а ова одлука је донета између осталог и на основу вештачења од стране судског вештака, клиничког психолога – психотерапеута, у коме је констатовано да је отац високо мотивисан за вршење родитељског права, али је особа лимитираних интелектуалних капацитета и ресурса личности, па као такав у одређеним ситуацијама и сам захтева помоћ других – деде по оцу. У предмету Основног суда у Зајечару К 36/20 вођен је кривични поступак против тужиоца због постојања основане сумње да је извршио кривично дело одузимање мал. лица из члана 191. став 1. КЗ.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су оценили да нису испуњени услови за измену одлуку о вршењу родитељског права, јер се нису измениле околности које су постојале у време доношења претходне одлуке о самосталном вршењу родитељског права тужене, због чега нема ни услова за измену одлуке о издржавању, а све у смислу члана 77, 61, 160. и 162. Породичног закона.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право доносећи побијану одлуку, за коју су дали довољно разлога, који у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Чланом 266. став 1. Породичног закона прописано је да је у спору за заштиту детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Супротно наводима ревизије, нижестепени судови су, на основу мишљења органа старатељства, узимајући у обзир све елементе за процену најбољег интереса детета (узраст и пол детета, зрелост, васпитање, потребе детета у вези са становањем, исхраном, одевањем, здравственом бригом те способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета), правилно оценили да је у најбољем интересу малолетног детета парничних странака да мајка и даље врши самостално родитељско право, при чему је указано и на право малолетног детета да одржава личне контакте са оцем и његовом родбином, што препознаје и тужена, као мајка. С тим у вези, разлози због којих тужилац тражи измену одлуке о вршењу самосталног родитељског права и указивање на вештачење од стране судског вештака, клиничког психолога – психотерапеута у извршном поступку, нису такве природе да би довеле до измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права, а што је потврђено усаглашеним мишљењима органа старатељства које је суд прибавио и ценио применом члана 270. Породичног закона. И у мишљењу вештака из извршног поступка је наведено да је тужилац, иако високо мотивисан за вршење родитељског права, особа лимитираних интелектуалних капацитета и ресурса личности, те у одређеним ситуацијама и сам захтева помоћ других. Поред тога, из целокупног утврђеног чињеничног стања произлази да би мал. ВВ, узраста 4 године, била упућена на прабабу, која има преко 80 година, која и по оцени Врховног касационог суда, не може на адекватан начин да задовољи све потребе малолетног детета, па је правилна оцена нижестепених судова да је у најбољем интересу мал. детета (који је одлучујући фактор за одлучивање суда о

начину остваривања права која детету припадају), да тужена и даље самостално врши родитељско право.

Економске и имовинске прилике тужене, које су лошије у односу на тужиоца, не могу бити одлучујући елемент за оцену суда о томе који ће родитељ вршити самостално родитељско право, с обзиром на већ поменути принцип најбољег интереса детета, који је прокламован у Конвенцији о правима детета и Породичном закону а који представља правни стандард, а процена тог интереса је извршена на правилан начин од стране нижестепених судова.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић